

การศึกษาเปรียบเทียบในทัศนคติเกี่ยวกับมิตรภาพของเด็กปฐมวัย
และวัยประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

นางสาว เพ็ญวดี ทองเกิด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974 - 582 - 585 - 9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019615 ๕16212848.

A COMPARATIVE STUDY OF CONCEPTION OF FRIENDSHIP IN PRE-SCHOOL
AGE AND SCHOOL AGE CHILDREN, BANGKOK METROPOLIS

Miss Payao Thongkate

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974 - 582 - 585 - 9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบโมทัศน์เกี่ยวกับมิตรภาพของเด็กปฐมวัย
และวัยประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวเพาว์ ทองเกตุ

ภาควิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Handwritten signature]

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten signature]

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์)

[Handwritten signature]

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร)

[Handwritten signature]

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรณทิพย์ ศิริวรรณศุภย์)

[Handwritten signature]

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

ลิขิตของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พเยาว์ ทองเกตู : การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับมิตรภาพของเด็กปฐมวัยและวัย
ประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร (A COMPARATIVE STUDY OF CONCEPTION OF
FRIENDSHIP IN PRE-SCHOOL AGE AND SCHOOL AGE CHILDREN, BANGKOK
METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 109 หน้า.
ISBN 974-582-585-9

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับมิตรภาพของเด็กปฐมวัยและวัย
ประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนทับทอง กรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มเด็กอนุบาลปีที่ 3
มีเด็กหญิง 30 คน และเด็กชาย 30 คน และกลุ่มเด็กประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีเด็กหญิง 30 คน และเด็กชาย
30 คน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลโดยใช้การตรวจสอบ 2 วิธีคือ การสัมภาษณ์
และให้เด็กเลือกภาพที่แสดงถึงความเป็นเพื่อนจากภาพที่กำหนดให้ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดจำแนกประเภท
ของมิตรภาพออกเป็น 5 ลักษณะคือ การช่วยเหลือ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การทำกิจกรรมร่วมกัน ความใกล้ชิด
ทางกาย และความคล้ายคลึงกันของลักษณะทางกาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน
สองทาง

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กวัยประถมศึกษามีคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับมิตรภาพในลักษณะการช่วยเหลือมากกว่าเด็ก
ปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)
2. เด็กวัยประถมศึกษามีคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับมิตรภาพในลักษณะการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มากกว่า
เด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$)
3. เด็กปฐมวัยมีคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับมิตรภาพในลักษณะการทำกิจกรรมร่วมกันมากกว่าเด็ก
วัยประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)
4. เด็กปฐมวัยมีคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับมิตรภาพในลักษณะความใกล้ชิดทางกายมากกว่าเด็ก
วัยประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)
5. เด็กปฐมวัยมีคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับมิตรภาพในลักษณะความคล้ายคลึงกันของลักษณะทางกาย
มากกว่าเด็กวัยประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)
6. ไม่มีความแตกต่างของคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับมิตรภาพในทุก ๆ ลักษณะระหว่างเด็กหญิง
และเด็กชาย

ภาควิชา ..... จิตวิทยา
สาขาวิชา ..... จิตวิทยาพัฒนาการ
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C342996 : MAJOR DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: COMPARATIVE/CONCEPTION OF FRIENDSHIP/PRE-SCHOOL AGE CHILDREN/
SCHOOL AGE CHILDREN

PAYAO THONGKATE : A COMPARATIVE STUDY OF CONCEPTION OF FRIENDSHIP IN
PRE-SCHOOL AGE AND SCHOOL AGE CHILDREN, BANGKOK METROPOLIS. THESIS
ADVISOR : ASSO.PROF. PRAPHAIPHUN PHOOMVUTHISARN, 109 PP.
ISBN 974-582-585-9

The purpose of this research was to compare the conception of friendship in pre-school age and school age children. 120 pupils from Tupthong School, Bangkok, 60 girls (30 from kindergarten level 3 and the other 30 from grade 3) and 60 boys (30 from kindergarten level 3 and the other 30 from grade 3) were subjects of this study. Each subject was tested individually by two methods: interviewing and selecting pictures. Then the data were classified into five aspects: Helping, Generosity, Common activity, Proximity and Physical Similarity. Two-Way Analysis of Variance was used to analyse the data.

The major findings were as follows:

1. The school age children showed conception of friendship in helping more significantly than the pre-school age children at .001 level.
2. The school age children showed conception of friendship in generosity more significantly than the pre-school age children at .01 level.
3. The pre-school age children showed conception of friendship in common activity more significantly than the school age children at .001 level.
4. The pre-school age children showed conception of friendship in proximity more significantly than the school age children at .001 level.
5. The pre-school age children showed conception of friendship in physical similarity more significantly than the school age children at .001 level.
6. There was no significant difference in conception of friendship between boys and girls.

ภาควิชา จิตวิทยา.....

สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ.....

ปีการศึกษา 2535.....

ลายมือชื่อนิสิต *Lu hny*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *st p*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ประไพพรรณ ภูมิวิศิสาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้ให้ทั้งความรู้ คำปรึกษา ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อีกทั้งยังให้ความห่วงใยและคอยส่งเสริมให้ผู้วิจัยมีกำลังใจ มีความวิริยะอุตสาหะในการศึกษาวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พรหมทิพย์ ศิริวรรณมุขย์ รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภชาติ ที่กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติม ตลอดจนให้การสนับสนุนทางด้านกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา และขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาจิตวิทยาทุกท่านที่แสดงความห่วงใยและให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณครูใหญ่ ตลอดจน คณาจารย์ โรงเรียนพระดุงศิษย์พิทยาล และ โรงเรียนทับทองที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้ถ้าปราศจากความร่วมมือจากเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระดุงศิษย์พิทยาลและโรงเรียนทับทองในการให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยความเต็มใจเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณ คุณทิพย์วัลย์ สุทิน ที่กรุณาให้คำแนะนำอีกทั้งคอยห่วงใย ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา และขอขอบคุณเพื่อน พี่และน้องในภาควิชาจิตวิทยาทุกคนโดยเฉพาะคุณใจเพชร สมประสงค์ คุณกุลยา จิตตะยโสธร คุณภัสสร รัตตะรังสี คุณอนุชาพันธ์ บัวรอด และคุณนันทรัตน์ ตันตยวราพันธ์ ที่ได้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างตั้งใจและคอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ และน้อง ที่ให้ความรัก ความห่วงใย กำลังใจตลอดจนความช่วยเหลือในด้านทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัยตลอดมา

พเยาว์ ทองเกต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิดและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ปัญหาในการวิจัย	23
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	24
สมมติฐานในการวิจัย	24
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	24
ขอบเขตของการวิจัย	25
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	25
2. วิธีดำเนินการวิจัย	26
กลุ่มตัวอย่าง	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
วิธีดำเนินการวิจัย	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4. การอภิปรายผลการวิจัย	51
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	65
ภาคผนวก ก.	66
ภาคผนวก ข.	67
ภาคผนวก ค.	68
ภาคผนวก ง.	69
ภาคผนวก จ.	72
ภาคผนวก ฉ.	74
ภาคผนวก ช.	89
ภาคผนวก ซ.	90
ภาคผนวก ฌ.	91
ภาคผนวก ฎ.	100
ภาคผนวก ฏ.	104
ประวัติผู้วิจัย	109

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับลักษณะของมิตรภาพระหว่างเพื่อน จากการสัมภาษณ์เรียงตามลำดับความถี่	28
2. แสดงความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับลักษณะของมิตรภาพระหว่างเพื่อน จากการทดสอบแยกภาพเรียงตามลำดับความถี่	29
3. แสดงความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับตัวอย่างของมิตรภาพในแต่ละลักษณะ เรียงตามลำดับความถี่	30
4. แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนมิตรภาพจากการตรวจสอบ ความเที่ยงด้วยวิธีทดสอบซ้ำ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3	33
5. แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนมิตรภาพ จากการตรวจสอบ ความเที่ยงด้วยวิธีทดสอบซ้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	34
6. จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มอายุและ เพศ	38
7. แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนมิตรภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการทดสอบด้วยภาพของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมทั้งหมดและ จำแนกตามกลุ่มอายุ	39
8. มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมิตรภาพที่ได้ จากการทดสอบด้วยภาพในลักษณะการช่วยเหลือ จำแนกตามกลุ่มอายุ และ เพศ	40
9. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของคะแนนมิตรภาพที่ได้ จากการทดสอบด้วยภาพในลักษณะการช่วยเหลือ จำแนกตาม กลุ่มอายุและ เพศ	41
10. มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมิตรภาพที่ได้ จากการทดสอบด้วยภาพในลักษณะการเอื้อเฟื้อเพื่อแม่ จำแนกตาม กลุ่มอายุและ เพศ	42

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของคะแนนมิตรภาพที่ได้จากการทดสอบด้วยภาพในลักษณะการเอื้อเพื่อพ่อแม่ จำแนกตามกลุ่มอายุและ เพศ	43
12. มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมิตรภาพที่ได้จากการทดสอบด้วยภาพในลักษณะการทำกิจกรรมร่วมกัน จำแนกตามกลุ่มอายุและ เพศ	44
13. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของคะแนนมิตรภาพที่ได้จากการทดสอบด้วยภาพในลักษณะการทำกิจกรรมร่วมกัน จำแนกตามกลุ่มอายุและ เพศ	45
14. มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมิตรภาพที่ได้จากการทดสอบด้วยภาพในลักษณะความใกล้ชิดทางกาย จำแนกตามกลุ่มอายุและ เพศ	46
15. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของคะแนนมิตรภาพที่ได้จากการทดสอบด้วยภาพในลักษณะความใกล้ชิดทางกาย จำแนกตามกลุ่มอายุและ เพศ	47
16. มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมิตรภาพที่ได้จากการทดสอบด้วยภาพในลักษณะความคล้ายคลึงกันของลักษณะทางกาย จำแนกตามกลุ่มอายุและ เพศ	48
17. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของคะแนนมิตรภาพที่ได้จากการทดสอบด้วยภาพในลักษณะความคล้ายคลึงกันของลักษณะทางกาย จำแนกตามกลุ่มอายุและ เพศ	49

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

- 1. มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนมิตรภาพที่ได้จากการทดสอบด้วยภาพ
ของเด็กปฐมวัยและวัยประถมศึกษา จำแนกตามลักษณะของมิตรภาพ 50

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย